

Józef Mandziuk

Kronika Wydziału Nauk Historycznych i Społecznych za rok 1999

Saeculum Christianum : pismo historyczno-społeczne 7/1, 291-297

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA. WYDZIAŁU NAUK HISTORYCZNYCH I SPOŁECZNYCH ZA ROK 1999

I. Zmiana nazwy Wydziału

W związku z przekształceniem Akademii Teologii Katolickiej w Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, które dokonało się na mocy ustawy parlamentarnej i podpisu prezydenta RP z dnia 30 IX 1999 r., dotychczasowy Wydział Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych otrzymał nazwę Wydziału Nauk Historycznych i Społecznych. Na Wydziale powstały dwa Instytuty: Nauk Historycznych z kierunkiem Historii i Historii sztuki oraz Instytut Politologii z kierunkiem Politologii. Dyrektorem pierwszego został ks. prof. dr hab. Wincenty Myszor, a drugiego ks. prof. dr hab. Helmut Juros. Drogał tajnych wyborów kuratorem kierunku Historii został ks. prof. dr hab. Józef Mandziuk.

II. Sympozja

1. Caritas w Europie w trzecim tysiącleciu – międzynarodowy kongres naukowy odbył się w Warszawie w dn. 22-26 września 1999 r. Organizatorami byli: Caritas Polska, Instytut Wiedzy Charytatywnej Uniwersytetu Alberta-Ludwika we Freiburgu oraz Studium Caritas Wydziału Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych ATK w Warszawie. Uroczyste rozpoczęcie konferencji poprzedziła Msza św. z homilią ks. Józefa kard. Glempa, prymasa Polski. Wykłady skupiały się wokół klasycznej zasady nauczania społecznego: wiedzieć – oceniać – działać. Uczestnicy mieli też okazję zwiedzić projekty socjalne, udając się do Lasek, Tykocina, Białegostoku i Pułtuska.

2. Ojcowie Kościoła o swoim Ojcu – symposium patrystyczne zorganizowane dn. 21 października 1999 r. w sali WMSD w Warszawie. Otwarcia symposium dokonał ks. prof. dr hab. H. Skorowski, dziekan Wydziału NHS. Pierwszej części obrad przewodniczył ks. prof. dr hab. B. Czesz. Wykłady wygłosili: ks. dr L. Nieścior – *Philantropia Boga i człowieka w świetle pism Nila z Ancyry*, ks. dr J. Słomka – *Marceli z Ancyry o Bogu Ojcu*; ks. dr S. Strękowski – *Ojcowstwo Boga a skończoność i niedoskonałość ludzka w homiliach do modlitwy Ojcze Nasz Grzegorza z Nyssy*; ks. dr N. Wiodok – *Imiona i tytuły Boga w Modlitwach teologicznych Grzegorza z Nazjanzu*.

Drugiej części symposium przewodniczył ks. dr hab. S. Longosz. Referaty wygłosili: ks. dr L. Misiarczyk – *Bóg Ojciec Justyna Męczennika*; ks. dr J. Żelazny – *Ojcostwo w Listach Teodoretą z Cyru*; ks. dr P. Wygralak – *Dobroć Boga Ojca według Cezarego z Arles*; ks. dr hab. A. Żurek – *Od pater familias do Pater Noster-u źródeł nauki o Ojcu lacińskich Ojców Kościoła*.

Symposium miało charakter wyjątkowo monotematyczny.

3. Prymasostwo i prymasi w życiu państwa i narodu polskiego – sesja naukowa zorganizowana w dn. 11 grudnia 1999 r. przez Towarzystwo im. Stanisława ze Skalmierza przy współpracy Koła Studentów Historii UKSW w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II w Warszawie. Gośćmi byli: ks. Józef kard. Glemp, prymas Polski i ks. arcybp Henryk Muszyński, metropolita gnieźnieński. Przewodnictwo naukowe sprawował dr hab. Wiesław Jan Wysocki – prof. UKSW, opiekun Koła Naukowego Studentów Historii UKSW. Sesję poprzedziła Msza św. w katedrze warszawskiej z homilią prymasa Polski. Tematyka wykładów była następująca: ks. prof. dr hab. W. Góralski przedstawił genezę instytucji prymasów i ich funkcji w historii Kościoła powszechnego; prof. dr hab. A. Sucheni-Grabowska ukazała udział prymasów w parlamentarzmie polskim w XVI w.; prof. dr hab. J. Dziegielewski mówił o działalności prymasów w okresach pełnienia funkcji interrexów w Polsce; ks. dr A. Gałka ukazał działalność prymasów do dobie rozbiorów; ks. dr Z. Skiętczyński przybliżył okoliczności utworzenia archidiecezji warszawskiej i prymasostwa w Warszawie; ks. prof. dr hab. H. D. Wojtyska omówił wzajemne relacje między prymasami a nuncjuszami w Polsce; ks. prof. dr hab. J. Zbudniewek skupił się na Jasnej Górze w strategii pasterskiej prymasów Polski; ks. J.R.Maj przedstawił zasługi Prymasa Tysiąclecia dla Polski.

Po dyskusji krótkie komunikaty wygłosili: mgr M.P. Romaniuk i dr hab. W.J. Wysocki – prof. UKSW.

III. Stopnie i tytuły naukowe

1. Tytuł naukowy profesora

Prezydent RP postanowieniem z dn. 22 XI 1999 r. nadał tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych ks. dr. hab. Michałowi Marianowi Grzybowskiemu.

2. Habilitacja

Elżbieta Firlić, *Parafia rzymsko-katolicka w Polsce w okresie transformacji systemowej. Studium socjologiczne.*

Recenzenci: prof. dr hab. Edward Ciupak
ks. prof. dr hab. Janusz Mariański
ks. prof. dr hab. Witold Zdaniewicz

Data kolokwium hab.: 25 I 1999 r.

Zatwierdzenie BCK: I-H-259/99

3. Doktoraty

Cyprian Wilanowski, *Konspiracyjna działalność duchowieństwa katolickiego na Wileńszczyźnie w latach 1939-1944.*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef Mandziuk

Recenzenci: prof. dr hab. Włodzimierz Suleja
dr hab. Wiesław Jan Wysocki, prof. ATK

Data obrony pr. dokt.: 18 I 1999 r.

Ks. Kazimierz Łatak, *Prepozytura Bożego Ciała Kanoników Regularnych Latera-
neńskich na Kazimierzu pod Krakowem do końca XVI w.*

Promotor: ks. prof. dr hab. Janusz Zbudniewek

Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski

ks. prof. dr hab. Wincenty Myszor

Data obrony pr. dokt.: 22 III 1999 r.

Julia Dziwoki, *Kościół katolicki wobec szkolnictwa w województwie śląskim
w latach 1922-1939.*

Promotor: ks. dr hab. Jerzy Myszor, prof. ATK

Recenzenci: dr hab. Wanda Bobrowska-Nowak

dr hab. Wiesław Jan Wysocki, prof. ATK

Data obrony pr. dokt.: 26 IV 1999 r.

Tadeusz Jedynak, *Obraz człowieka w holenderskiej etyce medycznej.*

Promotor: prof. dr hab. Aniela Dylus

Recenzenci: prof. dr hab. Egbert Schroten

ks. prof. dr hab. Alojzy Marcol

ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski

Data obrony pr. dokt.: 14 VI 1999 r.

Tadeusz Kamiński, *Antropologiczno-aksjologiczne założenia etyki zawodowej pra-
cownika socjalnego.*

Promotor: ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Leon Dyczewski

prof. dr hab. Aniela Dylus

Data obrony pr. dokt.: 21 VI 1999 r.

Przemysław Nowogórski, *Zespoły przysynagogałne w Palestynie w III-IV w.*

Protnotor: dr hab. Elżbieta Jastrzębowska, prof. UW

Recenzenci: ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel

prof. dr hab. Maria Miśkiewicz

Data obrony pr. dokt.: 18 X 1999 r.

Ks. Andrzej Krefft, *Działalność wydawnicza polskich księży katolickich na ziemiach
niemieckich od końca XIX w.*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef Mandziuk

Recenzenci: ks. dr hab. Anastazy Nadolny, prof. KUL

ks. dr hab. Bronisław Panek, prof. UKSW

Data obrony pr. dokt.: 15 XI 1999 r.

Ks. Dariusz Gas, *Rola Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej w środowisku emigracyjnym Wielkiej Brytanii*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski

Recenzenci: prof. dr hab. Konstanty Wojtaszczyk

prof. dr hab. Stanisław Otok

Data obrony pr. dokt.: 13 XII 1999 r.

4. Magisteria

a) **Archeologia chrześcijańska:** Joanna Głuszek, *Chrześcijańskie budowle sakralne miast Dekapolis w okresie późnego antyku*; Anna Piórkowska, *Archeologiczne świadectwa wymiany handlowej Pomorza Zachodniego ze Skandynawią w VIII-XII*; Małgorzata Rozpęda, *Geneza i typologia srebrnych kaptorgó wczesnośredniowiecznych występujących na terenie Polski*; Bogdan Adam Wetoszka, *Nazwy etniczne na tle wczesnośredniowiecznej sieci osadniczej na Mazowszu Północnym*.

b) **Patrologia:** Marek Dmitruk, *Zagadnienia wolności człowieka w „Homiliach na List do Rzymian” św. Jana Chryzostoma*; Wojciech Drewnowski, *Elementy prawodawstwa rzymskiego w pismach apologetycznych Tertuliana*; Monika Malińska, *Zawody związane z widowiskami w ocenie Tertuliana*; Edyta Mendelova, *Cnoty w ujęciu Jana Kasjana*; Barbara Nowosińska, *Życiowe powołanie kobiety w „Listach” św. Hieronima*; Justyna Wilczyńska, *Drugie małżeństwo według Jana Chryzostoma*.

c) **Historia Kościoła:** Piotr W. Anczewski, *Działalność Rady Głównej Opiekuńczej w powiecie grójeckim na rzecz wysiedlonych w latach 1940-1945*; Gabriela Garcia, *Szkoły zawodowe prowadzone przez siostry Niepokalanki w Szymanowie w okresie okupacji niemieckiej w latach 1939-1945*; Maurycy Gontarczyk, *Young Men's Ghristian Association w Polsce w świetle oficjalnych wypowiedzi Kościoła katolickiego w latach 1921-1939*; Michał Gruszczyński, *Represje wobec nielegalnych katolickich organizacji młodzieżowych w Polsce w latach 1944-1956*; Monika Hawryluk, *Życie i działalność ks. Melchira-Lucjana Juścińskiego w prafii św. Mikołaja w Hrubieszowie w latach 1910-1949*; Małgorzata Krze mińska, *Duchowość kobiety w średniowiecznej Polsce w świetle najstarszych kronik i żywotów*; Dorota Król, *Recepcja idei trzeźwości w diecezjach Kościoła rzymsko-katolickiego na terenach zaboru rosyjskiego i austriackiego w latach 1844-1863*; Andrzej Kulmatycki, *Działalność kulturalno-oświatowa i dobroczynna społeczności żydowskiej w Otwocku w latach 1918-1939*; Rafał Lis, *Duchowieństwo polskie wobec powstania styczniowego w świetle „Tygodnika Katolickiego” z lat 1861-1863*; Marcin Ludwicki, *Życie codzienne magnaterii polskiej w latach 1729-1733 w świetle „Kuriera Polskiego”*; Robert Łuba, *Życie religijne społeczeństwa polskiego w świetle „Życia św. Stanisława” Jana Długosza*; Krzysztof Jerzy Łuczak, *Polacy na robotach przymusowych w Trzecciej Rzeszy w latach 1939-1944 w świetle „Nowego Kuriera Warszawskiego” i „Biuletynu Informacyjnego”*; Krzysztof Mieczysław Matecki, *Postylle ojca Szymona Mieleckiego na tle kaznodziejstwa polskiego 2 połowy XVI wieku*; Roman Zygmunt

Poletyło, *Dekanat janowski w świetle wizytacji generalnej biskupa łuckiego i brzeskiego Antoniego Erazma Wołłowicza z czerwca. 1761 r.*; Tomasz Winiarski, *Działalność Towarzystwa Opieki nad Więźniami „Patronat” w Krakowie w latach 1925-1939.*

d) **Historia sztuki sakralnej:** Magdalena Antoszewska, *Rzeźbiarz Jan Woydyga (1857-1938). Zarys monograficzny*; Ewa Baliszewska, *Twórczość plastyczna Polaków uwięzionych na terenie ZSRR w latach 1939-1956*; Paweł Bienkowski, *Heliografia Karola Hillera*; Monika Czumaj, *Nysa jako ośrodek katolicyzmu w okresie kontrreformacji*; Joanna Dąbrowicz, *Grafik Aleksander Sołtan (1903-1994). Zarys monografii*; Monika Fraś, *Architektura wnętrza i wystroje obiektów sakralnych Adolfa Szczepińskiego*; Liga Kwiatkowska, *Ikonomia św. Barbary w polskiej sztuce nowożytnej*; Monika Mazurek, *Problem koloru w malarstwie Stanisława Komockiego*; Joanna Michalak, *Bjorn Winblad i jego Twórczość dla Rosenthal AG Selb*; Maria Patynowska, *Julian Bohdanowicz (1887-1943) grafik i pedagog. Zarys monografii*; Piotr Romanowski, *Jerzy Kalina. Zarys monograficzny*; Katarzyna Skolimowska, *Rzeźba architektoniczna Warszawy lat 50. XX wieku*; Barbara Tichy, *Ikonomia aniołów w przedstawieniach rzeczy ostatecznej człowieka w średniowiecznym malarstwie polskim*; Julita Wasilewska, *„Crystal Cathedral” na tle architektury Los Angeles lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych.*

e) **Muzykologia kościelna:** ks. Szczepan Dobecki, *Kościelne życie muzyczne w diecezji łomżyńskiej w latach 1925-1939*; Sebastian J. Gunerka, *Organmistrzowska firma Krukowskich. Monografia*; Monika Z. Huzior, *Analiza modalna i estetyczna śpiewów oficjum i mszalnych na Boże Ciało*; Małgorzata K. Izbicka, *Stile antico i stile moderno w twórczości mszalnej Bartłomieja Pękiela*; Bartosz G. Izbicki, *Graduał ms. 43 z Biblioteki Kapitułnej w Krakowie*; Marta A. Kowalczyk, *Analiza i estetyczna śpiewów mszalnych na święto Znalezienia i Podwyższenia Krzyża Świętego*; Maciej P. Królikowski, *Graduał ms. 3615 z Biblioteki Czartoryskich w Krakowie*;

Sylwester Mulik, *Graduały modus VII. Analiza muzykologiczna oraz interpretacja wykonawcza notacji neumatycznej według Graduale Triplex*; Bogumiła Nasierowska, *Analiza estetyczna i modalna śpiewów Oficjum rymowanego o św. Zygmuncie z Antyfonarza Płockiego ms. 36*; Jakub M. Orłowski, *Analiza modalna i estetyczna śpiewów proprium missae Suchych Dni wrześnieowych i adwentowych*; Maria M. Sikorska, *Muzyka w Liturgii Godzin według Reguły Świętego Benedykta z Nursji.*

f) **Politologia:** Łukasz Bańkowski, *Problem ojcowstwa w polskich rodzinach u schyłku XX wieku*; Grażyna Katarzyna Bilińska, *Problemy przemian czarnej Afryki po odzyskaniu niepodległości w 1960 r.*; Anna Chdział, *Rola organizacji pozarządowych w socjalizacji dzieci z rodzin patologicznych na przykładzie wybranych organizacji miasta Warszawy*; Artur Czerwiński, *Zasada solidaryzmu międzypokoleniowego w reformie ubezpieczeń społecznych w Polsce*; Marcin Głuszek, *Populizm jako zjawisko życia politycznego, na podstawie wyborów prezydenckich lat 1990 i 1995*; Jarosław Hebel, *Tożsamość Polskiego Stronnictwa Ludowego w świetle dokumentów programowych „O kształtowanie szans rozwoju dla Polski”*; Mariusz Czesław

Jankowski, *Przeobrażenia systemu medialnego po 1989 roku w Polsce*; Robert Polkowski, *Problem upodmiotowania społeczności lokalnej w debacie nad nowym podziałem administracyjnym kraju*; ks. Krzysztof Kołodziejczyk, *Rodzina miejscem kształtowania postaw patriotycznych w okresie polskich transformacji systemowych*; Adam Koperek, *Idea pojednania w sakramencie pokuty według Soboru Watykańskiego II i Magisterium Posoborowego*; Rafał Koptoń, *Stosunki między cywilizacjami w XX wieku (wybrane problemy)*; Michał Stanisław Kossakowski, *Pojęcie społeczeństwa obywatelskiego w kontekście antropologii postmodernistycznej*; ks. Henryk Koźmiński, *Miejsce etyki naturalnej w systemie moralności chrześcijańskiej w świetle polskiej literatury teologiczno-moralnej*; Anna Krupa, *Międzynarodowe zachowania w Europie w obliczu problemów ekologicznych*; Bartłomiej Dariusz Lewandowski, *Selektywne podejście współczesnej młodzieży do wartości chrześcijańskich na podstawie Raportu o młodzieży*; Agnieszka Machocka, *Kryptoreklama w filmie*; Beata Nasiadka, *Polska po roku 1989 jako kraj zainteresowania obywateli państw rozwijających się Azji Środkowo-Wschodniej, na przykładzie Wietnamu*; Agnieszka Ordakowska, *Miejsce prasy lokalnej w procesie integracji społecznej*; Arkadiusz Pagacz, *Ochrona praw człowieka w warunkach zasadniczej służby wojskowej w świetle regulacji prawnych*; Wojciech Przesmycki, *Neutralność światopoglądowa państwa w ujęciu programu SdRP*; Anna Rogalska, *Idea jedności Europy w nauczaniu Jana Pawła II skierowanym do Kościoła w Polsce*; Andrzej Rudowski, *Standard zawodowy i etyczny kandydata do służby cywilnej w Polsce*; Jerzy Skorowski, *Problem restrukturyzacji prywatyzacji strategicznych sektorów gospodarczych jako element polskiej transformacji ustrojowej na przykładzie sektora naftowego*; Piotr Smogorzewski, *Marketing polityczny*; Dorota Stadel, *Wizerunek kobiety w reklamie prasowej i telewizyjnej w Polsce*; Katarzyna Siuciał, *Polska polityka regionalna w świetle dokumentu „Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”*; Rafał Świętochowski, *Problem suwerenności państwa polskiego w układzie Stowarzyszeniowym z Unią Europejską*; Piotr Terlecki, *Model osobowy pracownika w świetle stołecznych ofert pracy*; Paweł Waszkiewicz, *Podstawowe prawa rodziny w świetle Katechizmu Kościoła Katolickiego*; Jolanta Wołowicz-Kuzyna, *Ruch hospicyjny jako alternatywa dla eutanazji w społeczeństwie obywatelskim*; Radosław Damian Zenderowski, *Redefinicja pojęcia gospodarki narodowej w kontekście rynku globalnego*; Monika Zwierzyńska, *Problematyka dziecka w reklamie*.

g) **Socjologia struktur społecznych:** Katarzyna Czuryk, *„Monografia parafii Choroń” – studium religijności parafian w 1990 roku*; Paweł Kaczorowski, *Wizja społeczeństwa polskiego kreowana na łamach miesięcznika „Morze” 1937-39*; Izabela Krzewniak, *Kim jest student ATK? Rodzina pochodzenie, kultura, świat wartości. Próba określenia postaw*; Joanna Mirunkiewicz, *Wartości społeczne w opinii młodzieży z wybranych szkół Warszawy. Problem młodzieży niedostosowanej społecznie*; Daniel Jacek Pater, *Narodowe odrodzenie Polski – socjologiczne studium nacjonalizmu*; Violetta Piekarz, *Program telewizyjny „Czar Par” i jego uczestnic*; Jarosław

Wojtasik, *Wykorzystywanie wolnego czasu przez młodzież licealną (na podstawie badań socjologicznych przeprowadzonych w wybranych, szkołach licealnych w Krakowie).*

IV. Studenci

Specjalizacja	I	II	III	IV	V	Razem
Archeologia Chrześcijańska	13	18	9	8	8	56
Historia Kościoła	29	16	19	17	20	101
Historia Literatury Wczesnochrześcijańskiej	12	6	8	8	2	36
Historia Sztuki	19	26	18	20	13	96
Muzykologia Kościelna	12	15	7	10	11	55
Chrześcijańskie Nauki Społeczne	44	36	57	35	36	208
Socjologia struktur społecznych	52	52	40	20	20	184
Studium Caritas	39	32	25	13	17	126
Razem	220	201	183	131	127	862

Ks. Józef Mandziuk